

”Ederlezi” - Vårfest med Piry Krakow på Vidarkliniken i Järna, maj 2022

sov, sov min lilla - känn ingen rädsla mer - överlämna din kropp till jorden igen
dyk rakt in i blommornas och plantornas dofter - rakt in i vågorna och ljuset
Sov min lilla, var inte rädd - för himlen och för jorden.

Ederlezi är namnet på en festival som romer firar nere på Balkan, för att våren är här, för jorden och grönskan. Det är Kirsten som har kallat oss hit till Järna, 25 kvinnor från när och fjärran, vår dansfamilj. Och äntligen är hon här, Piry Krakow, för att leda oss in i den romska dansen, fira vårens återkomst här uppe i norr. Så många gånger har mötet fått skjutas på, men nu är det äntligen dags!

Vi står i det vackra rummet på Vidarkliniken. Kvällsljuset lyser in genom fönstren... korna betar därute... och hela naturen är full av spirande liv och rörelse, näktergalen... förväntan...

Med ett stort leende lyfter Piry sin lilla ”duk”, virar den lite runt fingrarna och leder oss in i mjuka romska rytmer, in i en koncentrerad dans där ”less is more”. Vi sjunker långsamt in i musiken och landar så småningom i våra kroppar, i närvaro, i mötet med varandra.

Romerna samlas till sin Ederlezi, sin vårfest, den 6 maj, på Saint George´s day, Djurdjevdan på romska. Det är en jättestor fest på Balkan, dit de kommer resande från hela världen och dansar tillsammans.

För romerna är den här gemenskapen, samvaron med den stora familjen, otroligt viktig, säger Piry, de behöver varandra. De är fördrivna, är ett folk som inte har mycket egen plats, inget eget land. Det autentiska, mötet och närvaron i dansen är centralt för dem, det handlar inte om ”uppvisning”. Kroppen är deras hem, liksom jorden de går på, i stunden. De är där!

”Less is more”

I romernas dans sker mycket inne i kroppen. De dansar oftast utan så yviga rörelser. Det är en dans där allt inne i kroppen rör sig, varenda liten cell! Det är den lilla rörelsen och nära kontakten med grannen, rytmen där, vid kontaktgränsen. En ”förtätad” närvaro, där centrum hela tiden ligger mitt i kroppen.

”This is a music with time to discover”

mellanrummet, pausen, synkopen, de ojämna rytmerna, 7/8, 11/8... ”lyft” ”lyft”.. Här finns det tid, det är en liten fördröjning, där våra stressade storstadskroppar kan vila ett tag. Vi rusar så lätt iväg, dit, till nästa steg: ”det här kan jag, känner jag igen”... men nästa steg är aldrig detsamma, det är alltid nytt, där finns hela tiden något nytt att upptäcka...

som... ja, i allt annat här i livet, vi tror att det är samma gramfoniskiva, och det är det aldrig. Dansen börjar ofta med en upptakt. Vi sjunker ner mot jorden och lägger vikten på vänster fot, och med ett avstamp därifrån, lyfter vi så den andra och ger oss iväg ... i en cocek ... och 1,2,3...

”Dance so that the movement comes from the heart, from the soul”

ropar Piry där framme och svänger sin lilla duk med glimten i ögat!
”Om rörelsen börjar där, i hjärtat, kommer kroppen att följa med”, säger hon.
Och det känner vi, i hennes sätt att förmedla den romska dansen till oss, från hjärta till hjärta!

På morgonen mjukar vi upp våra kroppar, väcker dem på olika sätt.
Piry leder oss i en väldigt härlig rörelse, där vi först håller våra händer vid hjärtat en stund och känner energin. Med en inandning för vi så våra händer ut åt sidorna och upp över huvudet och låter till sist en stor kärleksvåg skölja ner genom hela kroppen!

Piry bjuder in oss i dans efter dans, stannar upp och arbetar kring några, hjälper oss att fördjupa, nå vår inre glöd! Hennes kropp och glada tillrop, ”smackningar”, berättelser och bilder från den romska kulturen... musiken och rytmen - genom allt detta förmedlar hon dansen till oss, så härligt!

Hjärtat slår, kroppen är med, öppnar sig, ger och tar emot, gläds!

”Romano Pravo Oro” - innan dansen börjar står vi först länge stilla och bara lyssnar på sången, det låter som ett ”lockrop”, går rakt in i kroppen, likt ett vartjut från en romsk Ronja Rövardotter..

Djurdjevdan Cocek - många danser innehåller sånger med berättelser, här handlar det om 4 blommor till de 4 systrarna... eller döttrarna, blommor från en far, hur var det nu? Skulle döttrarna flytta hemifrån?

och hur var det med vattenledningen som friaren byggde...förgäves...?

”Gilandska” och ”Pravo Oro / Romano Horo” - två olika danser med takter som våra huvuden ofta har lite svårt för - 7/8 och 11/8, takter som inte går att dividera med 2. Aristoteles talar om den ”icke logiska rytmen”, den som får människan ur balans, ett sätt att bryta huvudets kontroll... Om någon ska kunna föra oss dit, så är det Piry, med sin smittande glädje och sitt enkla sätt att förmedla dansen till oss.

”Dansen tänder elden under vår livsglädje, säger hon, ”vår innersta källa.”
Det är omöjligt att inte smittas av Piry's glädje, hennes naturliga sätt att förmedla dansen utan att framhäva sig, lekfullheten. Vi följer, sjunker ner i våra steg och lyfter, ger oss iväg, hittar närvaron, lekfullheten, glädjen... tittar upp och börjar få syn på varandra. Vi är del av en cirkel, öppen eller slutet, med en början och ett slut, vi är del av en helhet.

Dans handlar mycket om **balans**, säger Piry, om viktförskjutning, en **förflyttning av tyngdpunkten**. Det handlar om att sjunka ner och vila och sen röra sig därifrån - att ha sin centrering mitt i kroppen. Enkelt och inte alltid så lätt.

Det handlar också om val. Dansen har sina steg, men när jag dansar dem är det viktigt att jag är där.

Att det är ett val jag gör, att jag väljer att gå ett steg framåt, två steg tillbaka, inte bara för att så ska det vara. Det är ett aktivt val, i varje steg är jag där, möter jag jorden.

Innan vi avslutar och skiljs åt, står vi en lång stund och ”gungar” till den lilla vaggvisan: ” sov, min lilla..

TACK för de här dagarna! För hur vi, tillsammans och var och en av oss, fick vara med och skapa en så härlig dansfest! Tack KIRSTEN för att du gav oss platsen, krattade i manegen, förberedde och möjliggjorde mötet!
Och tack PIRY för att du tog oss i handen och ledde oss in mot våra hjärtan och ut på villovägar i den romska dansen!

Fågel som sjunker
ner i din klyfta -
ormvråk, fjäril,
mitt svindelpar...
ge mig den tyngd
som krävs för att lyfta
och den kärlek som krävs
för att stanna kvar.”

ur ”Aria” av Lars Forsell

... och så gömde och begrundade vi allt detta i våra hjärtan...

Ingridsolde och Anne